

'Segregatie Almere ook door wet'

Door José Ritsema en Kees Versteegh

▣ artikel | [Vrijdag 11-01-2002](#) | Sectie: [Binnenland](#) | Pagina: [3](#) | Kees Versteegh; José Ritsema

ALMERE, 11 JAN., Het plan van een woningbouwcorporatie in Almere om aparte nieuwbouwuurten voor allochtonen te laten bouwen, is een (onbedoeld) effect van de wet op de woningbouwcorporaties en van gemeentelijk beleid, zo stellen betrokkenen.

De uniforme flats aan de verlaten straten vol pas geplante struiken en bomen geven de indruk van een steriel bedrijventerrein voor de minder gefortuneerde ondernemer. De horizon biedt niets dan smetteloos baksteen en kale vlaktes.

Een gesluierde vrouw, diep weggedoken in haar lange zwarte jas, duwt een kinderwagen voor zich uit. Ze passeert blauwe brievenbussen met naambordjes waarbij het bijna gelijk op gaat tussen allochtone en autochtone achternamen, met een klein voordeel voor de allochtonen.

Volgens de statistieken wordt de Staatsliedenwijk in Almere grotendeels bewoond door allochtonen, met name Turken, Marokkanen, Antillianen en Surinamers, die 20 procent uitmaken van de totale bevolking van 150.000 inwoners. Dat percentage blijft stijgen en is straks, door toestroom uit Amsterdam, ruim 30 procent.

Woningcorporatie Wonen voor Allen (WVA) ziet de spanningen tussen bevolkingsgroepen toenemen - kleine vechtpartijen op straat - en vreest dat het daar niet bij blijft als de toestroom verder groeit. Ze zegt de passende oplossing te hebben gevonden in het creëren van aparte (nieuwbouw-)buurten voor allochtone groepen. Surinamers zouden, geheel op vrijwillige basis, bij elkaar kunnen gaan wonen in een buurt met speciale voorzieningen.

Het plan van de WVA stuit bij veel allochtone inwoners van Almere op verzet. „Dat is gettovorming,” zegt E.S. Martin, sinds anderhalf jaar inwoner van Almere en van oorsprong Surinamer. Ook I. Mac Intosh is bang dat allochtonen niet meer buiten de eigen groep komen. Zelf woont de Surinaamse in een gemengde wijk, waar ze regelmatig mensen van andere bevolkingsgroepen tegen komt. „Ik groet ze wel, al hebben we niet echt contact.”

„Wijken als de Stedenwijk en Staatsliedenwijk staan negatief aangeschreven. Vooral door de criminaliteit, met name autodiefstallen en drugshandel,” vertelt Jennifer Daal. Vanuit een klein zalencentrum in de Staatsliedenwijk begeleidt zij met een collega alleenstaande moeders. Ze krijgen vrouwen uit de hele stad, maar een groot deel woont toch in de wijk zelf. Veel van hen zijn van allochtone afkomst en moeten rondkomen van een uitkering. Van spanningen tussen bevolkingsgroepen heeft ze overigens niets gemerkt.

Woningbouwcorporatie WVA beroept zich bij haar plan ondermeer op onderzoek van het ministerie van VROM. Daaruit zou een behoefte van veel allochtonen blijken naar

geconcentreerde buurten met veel eigen voorzieningen: winkels, moskeën en scholen. Dat blijkt echter helemaal niet uit dat onderzoek, aldus een woordvoerder van hetzelfde VROM. Recentelijk stuurde het minister nog het zogeheten woningbehoefteonderzoek naar de Kamer. Daaruit bleek juist dat de wensen onder allochtonen zeer gevarieerd zijn. Volgens Klaas Tuinstra, adviseur van woningbouwcorporaties en in de jaren negentig als Tweede Kamerlid van het CDA betrokken bij de verzelfstandiging van de corporaties, is er dan ook iets anders aan de hand. Volgens hem vloeit het pleidooi van WVA voort uit de wet die de verzelfstandiging van woningbouwcorporaties regelt. „Die roept soms die tendens tot segregatie op.”

De wet uit het midden van de jaren negentig van staatssecretaris Heerma (CDA), gaf de woningbouwcorporaties de missie mee om passende woningen te realiseren voor minder draagkrachtigen. Dat stelt de woningbouwverenigingen in steden als Almere voor een probleem als er in relatief korte tijd veel minder draagkrachtigen zoals allochtonen binnenkomen, aldus Tuinstra. „Almere is een jonge stad, met relatief veel dure woningen. Oude steden hebben meer oude woningen, verspreid over de stad, waar het goedkoper wonen is, en kunnen daardoor minder draagkrachtigen gemakkelijker spreiden. Tot 1998 wisten woningbouwcorporaties wel raad met dit probleem: minder draagkrachtigen in duurdere huizen vestigen en het rijk laten meebetalen aan de (hoge) huur. Dat leverde echter al gauw twee problemen op, aldus Tuinstra: snel oplopende kosten voor het rijk en jaloezie van de burens van minder draagkrachtigen. Die burens moesten immers de huur van de dure woning zelf opbrengen.

Vier jaar geleden is er mede daarom een boetebepaling ingevoerd voor de corporaties. De boetes kunnen hoop oplopen. Tuinstra: „Nu woningbouwcorporaties zoals in Almere die uitwijkmogelijkheden niet meer hebben, en er in korte tijd grote groepen allochtonen binnenkomen, is het dus puur eigenbelang van de corporaties om op zoek te gaan naar andere manieren waarop ze hun wettelijke taken kunnen vervullen. Met meer service heeft dat allemaal weinig te maken.”

AEDES, de brancheorganisatie van woningbouwcorporaties, onderschrijft de analyse van Tuinstra. Volgens AEDES-woordvoerder W. van Leeuwen staan corporaties als WVA in dubbel opzicht met hun rug tegen de muur. „Almere bleef doof voor de aandacht die de corporaties vroeg voor de stijgende instroom van allochtonen.” Ook geeft Almere „veel ruimte weg aan commerciële marktpartijen.”

Wat een onzin, reageert wethouder A. W. Bijl van de gemeente. „De verhouding sociale sector versus koopsector is 30-70. Daarmee wijkt ze niet af van andere vergelijkbare gemeenten. Het is deze dagen voor het eerst dat ik hoor dat de woningbouwcorporaties over die instroom allochtonen willen praten en de spanningen die dat met zich mee zou brengen. Ik heb tot op heden daar heel weinig van gemerkt. We hebben geen probleemwijken.”

WVA zelf zegt „heel veel last van de boetes te hebben”. „We hebben er ook al een paar opgelegd gekregen”, vertelt directeur Ron de Haas. „Toch is dat niet de reden voor ons plan. Die ligt in ons streven om meer woonmogelijkheden en voorzieningen voor allochtonen te bieden.”

Foto-onderschrift: Het Hilversumpad in de allochtone wijk Stedenwijk in Almere.
Woningcorporaties willen inwoners van niet-Nederlandse afkomst in eigen buurten laten wonen. (Foto NRC Handelsblad/Maurice Boyer)

Op dit artikel rust auteursrecht van NRC Handelsblad BV, respectievelijk van de oorspronkelijke auteur.